

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,67 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldach. Tiomaczenia i ogl. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogl. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje. — — — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Czwartek: Pelagji
Piątek: † Jana Gwalberta

CHOJNICE, piątek, dnia 12 lipca 1929 r.

Słońca wschód 3.52 zachód 20.18
Księżycy wschód 9.36 zach. 23.03

Czego spodziewają się Niemcy?

Przed międzynarodową konferencją ministrów w sprawach odszkodowań wojennych

Bezpośrednio po konferencji madryckiej i po rozmowie min. Stresemanna z Poincarem i Briandem w Paryżu rozpoczęły Niemcy „przygotowywać” do międzynarodowej konferencji ministrów. Gorączkowo poczęto tu lansować wiadomości, iż Francja pragnie bezzwłocznego zwołania konferencji, jeszcze przed 1-szym sierpnia br., że konferencja niewątpliwie odbędzie się w Londynie pod przewodnictwem Mac Donalda, że Francja przeciwko odbyciu konferencji w Londynie nie będzie miała zastrzeżeń, chociażby ze względów kurtuazji dyplomatycznej, etc. Wszystkie te pobożne życzenia rządu niemieckiego podawano opinii publicznej pod płaszczykiem życzeń Francji.

Mimo powściągliwych głosów prasy francuskiej, republikanie niemieccy — demokraci socjaliści, centrum — a więc zwolennicy polityki p. Stresemanna — poczęli zdradzać optymizm zarówno co do programu konferencji, jak co do jej wyników.

„Pragniemy tylko pokoju: pokoju bezwzględniego w Europie — oczyszczenia atmosfery z trującego jadu niezgody i nienawiści” — wołają demokraci — i w imię tego pokoju żądamy przedterminowej, zupełnej ewakuacji Nadrenji i uwolnienia Zagłębia Saary.

„Nie podpiszemy planu Younga, dopóki w Nadrenji stać będzie chociażby jeden obcy żołnierz” — woła z patosem pan Stresemann w parlamencie. „Nie podpiszemy planu Younga i gotowi jesteśmy zerwać nawet rokowania (konferencje) jeśli będzie mowa o stałej komisji kontrolnej w strefie Nadrenji” — powtarza za Stresemannem pan Schacht w Monachium. „Nie dopuścimy pod żadnym warunkiem do komisji która w poetycznym języku Brianda nazywa się „komisją pojednawczą”, bo Liga narodów posiada dostateczne i dla Nadrenji wstarczające organizacje kontrolne” — oświadcza jeden z wybitnych polityków demokratycznych. Przystrójony w togę pokoju, czując za plecami poparcie Mac Donalda, niemieccy mężowie stanu nabrali na nowo butnego rozmachu i oświadczenia, iż data ewakuacji musi zostać ustalona przed ratyfikacją planu Younga i to ewakuacja jednorazowej, nie etapami — jak to zamierza Francja. „Nie uznajemy półśrodków, oczekujemy zwartego czynu i spodziewamy się, że nadzieje nasze nie zostaną tym razem zawiedzione” — pisze naczelny organ demokratów.

Czego oczekuje pan Stresemann, Hilferding i Wirth (przypuszczalna delegacja niemiecka na konferencje) od tej nowej międzynarodowej wymiany zdań? Ni mniej ni więcej tylko jeśli nie zupełnej to w każdym razie częściowej ewakuacji Nadrenji i uwolnienia Zagłębia Saary z mniejszą jednak pewnością i nie bez kompensat za kopalnie saarskie.

Niektórzy, bardzo różowo na świat patrzący politycy demokratyczni posuwają swój optymizm do tak absurdalnych rozmiarów, iż uważają ewakuację i to całkowitą, jako rzecz pewną, co do której niema dwóch zdań.

„Istnieją pewne koła w Lidze narodów, wysuwające tezę odroczenia zupełnej ewakuacji aż do czasu efektywnej mobilizacji części niemieckich spłat rocznych, lecz ma to być wszędzie zadaniem międzynarodowego Banku reparacyjnego i jeśli Francja chciała operować tak słabymi argumentami, naraziłaby się na zarzut nielojalności wobec Niemiec ze strony całego świata. Rząd francuski dał jeszcze w Lugano zapewnienie bezzwłocznego i definitywnego oczyszczenia wszystkich międzynarodowych problemów z czasów wojny pozostałych. O ostatecznej likwidacji woj-

ny nie może rząd niemiecki mówić, dopóty tak wielki obszar ziemi niemieckiej znajduje się w więzach niewoli”. „Francja musi swe przyrzeczenie wykonać i możemy na to liczyć” — piszą owi optymiści republikanie.

Dla Niemiec wojna jeszcze nie została zlikwidowana i pokój w Europie został skonsolidowany. Dla nich przyszła konferencja dyplomatów ma przynieść definitywną „likwidację wszystkich problemów nierozwiązanych z czasu wojny” — i tego z całą pewnością i z ufnością w Mac Donalda oczekują. Na programie konferencji znaleźć się musi — zdaniem Berlina — nie tylko kwestja Nadrenji, ale i Zagłębia Saary — a dyskusja nad programem musi być nie tylko zupełnie wyczerpująca, ale przynieść pozytywne rezultaty: definitywne załatwienie sprawy.

„Francjo dziś na niepewnych podstawach stoi — z Anglią oziębiecie stosunków — brak pośrednika Chamberlaina — Ameryka dała solidną odprawę, wobec tego należy sobie zapewnić wykonanie zobowiązań reparacyjnych ze strony Niemiec przy pomocy łatwych kompensat”.

A co do Zagłębia Saary, argumentacja Wilhelmstrasse jest następująca:

Plebiscyt, przewidziany dla Zagłębia Saary traktatem wersalskim na rok 1935, wypadnie „niewątpliwie” na korzyść Niemiec. „Czyżby Briandowi tak bardzo zależało na pozostawieniu flagi francuskiej w Zagłębiu Saary jeszcze przez lat pięć?” — pisze jeden z naczelnych polityków demokratycznych. „Chyba raczej będzie tego unikał i zechce wyzyskać sytuację i zdobyć dziś jeszcze możliwe kompensaty za zwrot kopalni saarskich które przemysłowcom francuskim w srunce rze czy nigdy nie dawały oczekiwanych zysków — kompensaty, które w roku 1925 staną się iluzoryczne. „Jeśli Francja liczy na plebiscyt dozna wielkiego zawodu”. „Cała Liga narodów — z wyjątkiem delegacji polskiej — przykłaśnie niewątpliwie tak ewakuacji Nadrenji, jak i uwolnieniu Zagłębia Saary” — oświadcza inny publicysta demokratyczny. Dziś Francja może jeszcze wyciąg-

nać z likwidacji tych problemów korzyści których szanse za lat kilka znikną. Opowiadania, iż przemysłowcy francuscy poniosą milionowe straty z powodu zwrotu kopalni saarskich, są przesadą, nie odpowiadają prawdzie — mówi się na Wilhelmstrasse — Niemcy każdej chwili gotowe są dowieść że francuscy baronowie węglowi uprawiają świadomie nazewnątr dla prestige'u „politykę narzekania” — dostrajając się do życzeń rządu francuskiego. Wobec tego jasnym staje się dla Wilhelmstrasse, że Francja kwestję Zagłębia Saary nie tylko do programu konferencji dyplomatów dopuści, lecz nawet ją pozytywnie dla Niemiec rozstrzygnie.

Skądże ten nagły optymizm Wilhelmstrasse i republikanów, a więc większości społeczeństwa niemieckiego w przededniu konferencji? Czyby uprawniały p. Stresemanna do groźb tak czelnych w parlamencie, rozmowy paryskie?

Odpowiedź na to gotową znaleźć można niemal codziennie na łamach prasy nietylko republikańskiej, ale i par excellence nacjonalistycznej — odpowiedź, streszczającą się w dwóch słowach: Mac Donald. Porozumienie rządu socjalistycznego kanclerza Müllera będzie wszakże łatwiejszym z Labour party i jego kierownikiem Mac Donaldem, niż z każdym innym rządem angielskim, „Coprządza Anglija — przyjaciółka, już nęjednokrotnie nadzieje niemieckie zawiodła, ale o tem się bardzo szybko zapomniało. Nie pamięta się również o tem, że obecny kierownik polityki Angliji, będzie działał nie tylko w imię interesów partyjnych i socjalistycznych hasel międzynarodowych, ale przede wszystkim w obronie interesów imperjum brytyjskiego. Narazie Wilhelmstrasse, oszołomiona zwycięstwem Mac Donalda, widzi w tem tylko swoje korzyści. „Mac Donald może być dla nas silnym oparciem — oświadcza publicysta nacjonalistycznego pisma — Dlatego dziś moment dla Niemiec najodpowiedniejszy dla wygrania wszystkich kart. „Jeśli dziś nie naprawimy klęski wojny — nigdy się z niej nie otrząśniemy — mówią i piszą przy każdej sposobności tak republikanie, jak i nacjonaści. Chwila więc dla Niemiec jedyna!

A dla Polski? Dla nas zbliża się moment, kryjący w sobie poważne niebezpieczeństwa, które wzbudzić winny wzmogłą czujność i hasło: baczność!!! Niebezpieczeństwo się zbliża!!!

Opium w bagażu dyplomatycznym

Londyn, 10. 7. 1929.

Donoszą z San Francisco, że w bagażu małżonki chińskiego urzędnika konsularnego, p. Kao, znaleziono znaczną ilość opium wartości miliona dolarów. Transport opium skonfiskowano. Fakt ten wywołał wielkie wzburzenie w amerykańskich kołach rządowych oraz w sferach dyplomatycznych.

Liga Narodów otrzyma nowy pałac

Genewa, 10. 7. 1929.

Po kilku latach pracy pięciu architektów ukończyło opracowanie placu pałacu Ligi Narodów który ma stanąć w Genewie. Budowa, mająca trwać kilka lat, będzie kosztowała około 124 milj. franków szwajcarskich.

Spadek po angielskim generale

Londyn, 10. 7. 1929.

Zmarły niedawno wódz „Armji Zbawienia” gen. Booth, jak się okazuje z testamentu, pozostawił po sobie w spadku kilka kamizelek i małą biblioteczkę, złożoną z kilkadziesiątu tomów. Był to cały majątek generała, który rozporządzał milionowymi sumami na potrzeby „Armji Zbawienia” i mógł nawet używać część ich na własne potrzeby, ale nigdy nie korzystał z tej możliwości. Dzieci generała wychowywała na swój koszt rodzina zmarłego.

Watykańska stacja telefoniczna

Rzym, 10. 7. 1929.

Watykan wkrótce ma otrzymać urządzone według nowoczesnych wymagań stację telefoniczną, która pozwoli nawiązać bezpośrednie połączenie telefoniczne z poszczególnymi krajami świata cywilizowanego. Urządzenie stacji będzie wykonane przez międzynarodowe Towarzystwo telefoniczno-telegraficzne.

Głód ziemi djamentowej nasycony

Johannesburg, 11. 7. 1929.

W Grasfenstein, w pobliżu Johannesburga w Afryce Południowej rozdzielono w tych dniach 8000 akrów ziemi pomiędzy poszukiwaczami djamentów. Dotychczas był zwyczaj urządzania wyścigów. Kto pierwszy dobiegł do terenów djamentowych, wybierał sobie najlepsze tereny. Obecnie zamieniono ten system losowaniem. Poszukiwacze djamentów ze wzruszeniem jednak wspominają dawne czasy, gdy ten, kto miał najmocniejsze nogi, zdobywał wkrótce fortunę.

Stan zasiewów w Niemczech

Berlin, 11. 7. 1929.

W czerwcu r. b. stan zasiewów w Niemczech określony był średnio w następujących stopniach kwalifikacyjnych (2 — dobry, 3 — średni, 4 — mierny): żyto ozime 2,8, żyto jare 2,9, pszenica 2,8 i jara 2,8, orkisz ozimy 2,5, jęczmień ozimy 3,3, jary 2,5, owies 2,7, młode kartofle 2,7, buarki cukrowe 3,0, koniczyna 2,9, lucerna 2,8.

